

CÔNG TÁC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ CỦA HỌC VIỆN **sau 5 năm thực hiện Nghị quyết 52** **của Bộ Chính trị (Khóa IX)**

TS TRẦN MINH TUẤN

Phó Vụ trưởng Vụ Quản lý đào tạo

Công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt trung, cao cấp, cán bộ khoa học chính trị của Đảng, Nhà nước và các đoàn thể chính trị - xã hội được Học viện Chính trị - Hành chính (CT-HC) quốc gia Hồ Chí Minh triển khai trong bối cảnh có nhiều sự kiện chi phối, tác động nhiều chiều đến việc thực hiện mục tiêu và nâng cao chất lượng đào tạo.

Xét trên bình diện chung, đó là những diễn biến phức tạp của tình hình kinh tế - chính trị thế giới và của tình hình kinh tế - xã hội đất nước. Trong hệ thống Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh diễn ra nhiều sự kiện quan trọng có ảnh hưởng mạnh mẽ và trực tiếp tới công tác đào tạo của Học viện trong 5 năm vừa qua và trong giai đoạn sắp tới. Đó là:

Sự quan tâm và chỉ đạo sát sao, cụ thể của Bộ Chính trị, Ban Bí thư Trung ương Đảng đối với công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý và cán bộ làm công tác lý luận ở Học viện. Ngày 30-7-2005, Bộ Chính trị Khóa IX đã ra Nghị quyết số 52-NQ/TW về *Đổi mới nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ lý luận và công tác nghiên cứu khoa học của Học viện.*

Trong đó nhấn mạnh: “Đổi mới, hoàn thiện chương trình các hệ đào tạo, bồi dưỡng theo hướng chọn lọc, thiết thực, sát hợp với đối tượng và mục tiêu đào tạo... Đổi mới chương trình, nội dung đào tạo phải vừa đảm bảo tính khoa học, cơ bản và hệ thống, vừa đảm bảo tính hiện đại, thực tiễn và chuyên môn nghiệp vụ”. Tiếp đó là Quyết định số 149-QĐ/TW ngày 2-8-2005 của Bộ Chính trị về chức năng, nhiệm vụ và tổ chức bộ máy của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh và Quyết định số 100-QĐ/TW ngày 22-10-2007 của Bộ Chính trị về tổ chức bộ máy của Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh cũng như Kết luận số 162-TB/TW ngày 10-6-2008 của Ban Bí thư về tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy nhằm đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ mới đặt ra cho Học viện. Việc thực hiện các chủ trương nêu trên đã và sẽ trực tiếp tác động đến hoạt động đào tạo của Học viện.

Quan triệt tư tưởng chỉ đạo của Bộ Chính trị về đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đã được phân cấp, Ban Giám đốc Học viện đã có nhiều chủ trương và quyết định cụ thể về các mặt có liên quan đến công tác đào tạo, bồi dưỡng, như: Quyết định số

435/2004/QĐ-HVCTQG ngày 28-10-2004 về đổi mới phương pháp học tập của học viên; Nghị quyết số 04/NQ-BCS về "Một số chủ trương và giải pháp trước mắt nhằm nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu khoa học của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh"; Quyết định số 80/2004 ngày 19-12-2004 về đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực; năm 2005, thành lập Hội đồng chỉ đạo đổi mới chương trình các hệ đào tạo, bồi dưỡng; Quyết định số 1774/QĐ-HVCTQG ngày 20-7-2007 ban hành Bộ Quy chế mới - cơ sở pháp lý quan trọng cho công tác quản lý đào tạo.

Nhận thức rõ công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị luôn là nhiệm vụ trọng yếu trong công tác cán bộ nên 5 năm qua, Học viện đã tăng cường tập trung đầu tư toàn diện. Bước đầu công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ về lý luận CT-HC đã khắc phục được tình trạng đào tạo không theo quy hoạch. Chất lượng đào tạo được chú trọng. Đi đôi với việc giảm dần số lớp tại chức, tăng thêm các lớp tập trung, đã đẩy mạnh công tác quản lý, nâng cao chất lượng giảng viên, đổi mới phương pháp đào tạo. Tăng cường các lớp đào tạo cán bộ nguồn, có chính sách ưu tiên đối với cán bộ nữ, cán bộ dân tộc thiểu số, cán bộ trẻ, cán bộ xuất thân từ công nhân, nông dân, gia đình có công với cách mạng.

Đào tạo đại học chính trị, đại học chuyên ngành và sau đại học đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý được quan tâm, có sự phối hợp chặt chẽ, đồng bộ giữa các cơ quan, đơn vị. Đại học chuyên ngành tiếp tục được duy trì và đã chú ý hơn đến việc bổ sung, cập nhật kiến thức thực tiễn vào chương trình đào tạo.

Về đối tượng và loại hình đào tạo: Học viện tổ chức đào tạo, bồi dưỡng nhiều hệ lớp, ngoài hệ cao cấp lý luận chính trị dành cho đối tượng cán bộ lãnh đạo, quản lý và hệ sau đại học dành cho cán bộ làm công tác nghiên cứu, giảng dạy lý luận với các hình thức đào tạo, bồi dưỡng tập trung và không tập trung, Học viện triển khai đào tạo, bồi dưỡng các hệ đại học chính trị; đại học chuyên ngành tôn giáo, kiểm tra, dân vận, tổ chức, đối ngoại; các lớp hoàn chỉnh đại học chính trị; các khóa bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên ngành, cập nhật kiến thức; các khóa bồi dưỡng phương pháp giảng dạy tích cực; các lớp nghiên cứu văn kiện đại hội và các nghị quyết của Trung ương; các khóa đào tạo cán bộ trẻ tạo nguồn cán bộ nghiên cứu, giảng dạy cho Học viện trung tâm và các Học viện trực thuộc.

Về đào tạo lý luận chính trị: Hệ thống Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh đã đào tạo và cấp bằng tốt nghiệp cao cấp lý luận chính trị cho 1.572 học viên hệ tập trung, cho 10.039 học viên hệ tại chức, 100 học viên nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Lào; đào tạo và cấp bằng đại học chính trị cho 316 học viên, đại học chuyên ngành cho 673 học viên, 57 học viên Lào; hoàn chỉnh chương trình đại học cho 99 học viên trong nước và 84 học viên Lào; bồi dưỡng về phương pháp cho 814 học viên, bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn cho 1.357 học viên và 112 học viên Lào; phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương tổ chức các lớp bồi dưỡng công tác tuyên giáo cho 224 học viên Vương quốc Campuchia.

Về đào tạo sau đại học: quy mô đào tạo sau đại học tăng lên khá nhanh, từ 150-200

chỉ tiêu cao học/năm (1999-2003) tăng lên 250-500 chỉ tiêu/năm (2004-2009). Chỉ tiêu đào tạo nghiên cứu sinh từ 25-30 chỉ tiêu/năm (1999-2003) tăng lên 40-60 chỉ tiêu/năm (2004-2009). Hằng năm, Học viện còn đào tạo cho nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào từ 15-20 chỉ tiêu cao học và từ 5-10 chỉ tiêu nghiên cứu sinh.

Tính từ năm 2004 đến nay, Học viện đã đào tạo và cấp bằng thạc sĩ cho 1.100 học viên cao học và đào tạo, cấp bằng tiến sĩ cho 150 nghiên cứu sinh, trong đó có 42 học viên cao học và 15 nghiên cứu sinh của nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào.

Hiện tại số học viên cao học và nghiên cứu sinh đang đào tạo tại Học viện là 1.106 học viên cao học Việt Nam và 55 học viên Lào; 147 nghiên cứu sinh Việt Nam và 21 nghiên cứu sinh Lào. Đặc biệt, việc đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ Lào đã đạt được nhiều thành tích quan trọng, góp phần tăng cường mối quan hệ đặc biệt giữa hai nước Việt Nam và Lào.

Ngoài ra, trong những năm gần đây, Học viện đã phối hợp với Ban Tổ chức Trung ương, Bộ Nội vụ, tổ chức nhiều khóa bồi dưỡng và thi nâng ngạch cho cán bộ công chức.

Cùng với các trường chính trị tinh, thành phố, 5 năm qua, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của Học viện đã góp phần không nhỏ trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ trên toàn quốc phát triển cả về số lượng, chất lượng và cơ cấu đội ngũ. Cán bộ lãnh đạo, quản lý hệ thống chính trị từ Trung ương tới cơ sở hiện nay có độ tuổi trẻ và có trình độ cao hơn các khóa trước¹.

Hiện nay, cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt ở các bộ, ngành Trung ương có trình độ đại học và trên đại học chiếm 96,3% (trong đó 43,3% là thạc sĩ, tiến sĩ); 93% có trình độ lý luận chính trị cao cấp. Số bí thư, phó bí thư tỉnh, thành ủy có trình độ đại học: 95%, gần 100% có trình độ lý luận chính trị cao cấp. Cán bộ cao cấp diện Trung ương quản lý công tác trong lực lượng vũ trang có trình độ đại học và trên đại học: 100% (trong đó 26,5% thạc sĩ, tiến sĩ); có trình độ lý luận chính trị cao cấp: 97%.

Với kết quả của quá trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ nói trên, Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh đã hoàn thành được nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng cán bộ mà Đảng, Nhà nước giao cho, góp phần quan trọng vào sự thành công của công cuộc đổi mới đất nước trong hơn 20 năm qua. Tuy nhiên, đứng trước yêu cầu của nhiệm vụ cách mạng trong thời kỳ mới, công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ của Học viện vẫn còn nhiều vấn đề đặt ra:

- Chất lượng đào tạo, bồi dưỡng tuy đã được Học viện tập trung chú ý, nâng cao nhưng vẫn còn có mặt bất cập so với thực tiễn.

- Công tác bồi dưỡng cán bộ chưa được quan tâm một cách toàn diện, đúng mức, trong khi nhu cầu bồi dưỡng, cập nhật kiến thức mới đối với cán bộ là rất lớn.

- Đội ngũ cán bộ làm công tác giảng dạy đang vừa thừa, vừa thiếu, kết cấu độ tuổi và yêu cầu chuyên môn chưa cân đối,...

Để khắc phục được những vấn đề nêu trên, nhằm tạo một bước chuyển về công tác đào tạo, bồi dưỡng trong Học viện, cần tập trung giải quyết những vấn đề cơ bản sau:

- Thực hiện tốt chức năng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ theo Nghị quyết số 52-NQ/TW, Quyết định số 149-QĐ/TW và Quyết định 100-QĐ/TW về chức năng và nhiệm vụ của Học viện trong bối cảnh mới.

- Xác định rõ mô hình, mục tiêu và đối tượng đào tạo. Phải xác định rằng, đội ngũ cán bộ được đào tạo trong Học viện sẽ là đội ngũ cán bộ cốt cán của Đảng, Nhà nước và các tổ chức đoàn thể cả trong hiện tại và tương lai nên họ có vai trò, vị trí cực kỳ quan trọng đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân. Nội dung đào tạo phải đảm bảo cho đội ngũ cán bộ hiểu sâu sắc về lý luận Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Cương lĩnh, chiến lược và đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước; có lý tưởng chủ nghĩa cộng sản và bản lĩnh chính trị vững vàng; có đạo đức, lối sống cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; có ý thức tổ chức kỷ luật và quan hệ mật thiết với quần chúng; có trình độ và năng lực lãnh đạo, quản lý, năng lực tổ chức thực tiễn sáng tạo, huy động sức mạnh tổng hợp để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ cách mạng...

Đổi mới một cách cơ bản chương trình và phương pháp đào tạo trong hệ thống Học viện.

Thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Trường Đảng là một trường học để đào tạo những chiến sỹ tiên tiến phấn đấu cho sự nghiệp của giai cấp vô sản”², “phải dạy lý luận chính trị Mác – Lênin”, “ngoài dạy lý luận phải dạy công tác”, cán bộ lãnh đạo trong ngành hoạt động nào thì phải biết chuyên môn về ngành ấy”, xuất phát từ yêu cầu thực tiễn hiện nay, phương hướng đổi mới nội dung đào tạo của hệ thống Học viện tập trung cho các môn lý luận

Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, các môn về khoa học chính trị (Chính trị học, Xây dựng Đảng, Lịch sử Đảng, Kinh tế học...) Đồng thời, cần dành thời lượng thoả đáng cho việc bồi dưỡng, cập nhật kiến thức, huấn luyện nghiệp vụ công tác lãnh đạo, công tác chính trị, công tác xây dựng Đảng, công tác vận động quần chúng... Chú trọng rèn luyện và nâng cao phẩm chất đạo đức cách mạng cho học viên.

Đồng thời, phải kiên quyết khắc phục tình trạng thuyết giảng một chiều và nhanh chóng chuyển sang phương pháp giảng dạy, học tập lấy người học làm trung tâm, biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo.

- Tăng cường xây dựng và nâng cao năng lực đội ngũ giảng viên theo hướng cân đối cơ cấu về bộ môn, lứa tuổi và đơn vị; chú trọng nâng cao trình độ, năng lực (đặc biệt là năng lực thực tiễn) của đội ngũ cán bộ, giảng viên và cần có phương án đầu tư đào tạo cho đội ngũ cán bộ kế cận.

- Tăng cường sự phối hợp giữa Học viện với Ban Tổ chức Trung ương, Bộ Giáo dục và Đào tạo, các trường chính trị tỉnh, thành phố và các bộ, ban, ngành có liên quan để tránh trùng lặp, chồng chéo trong quá trình đào tạo.

---

1. Số ủy viên Trung ương được đào tạo tăng lên: lý luận chính trị cao cấp tăng từ 82,3% (Khóa VIII), lên 97,2% (Khóa X); trình độ đại học trở lên tăng từ 88,8% lên 94,4%. Trình độ của các cấp ủy viên tỉnh, thành ủy: lý luận chính trị tăng từ 60,1% (nhiệm kỳ 1986-1990) lên 98,41% (nhiệm kỳ 2005-2010); trình độ đại học trở lên tăng từ 46,6% lên 95,61%; quản lý nhà nước tăng từ 6,7% lên 37,90%.

2. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, CTQG, H, 1995, T.5, tr.496.